

Účast veřejnosti při ochraně životního prostředí

Brainstorming

- Kdo je veřejnost?
- Jak se může účastnit?
- Účastnil se již někdo jako „veřejnost“?

Jaká je právní úprava

- Základy nalezneme v mezinárodních úmluvách
- ÚMLUVA O PŘÍSTUPU K INFORMACÍM, ÚČASTI VEŘEJNOSTI NA ROZHODOVÁNÍ A PŘÍSTUPU K PRÁVNÍ OCHRANĚ V ZÁLEŽITOSTECH ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
- Listina základních práv a svobod
- Zákonná úroveň – řada předpisů

Pojem veřejnost

- Jednotlivé osoby právnické a fyzické
- Neformální skupiny jednotlivců
- Formální skupiny subjektů bez právní subjektivity (petiční výbor, občanská iniciativa)
- Formální skupiny subjektů s právní subjektivitou (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti)

Formy účasti veřejnosti

- Realizace práva sdružovacího
- Realizace práva shromažďovacího
- Realizace práva petičního
- Realizace práva podílet se na správě věcí veřejných
- Realizace práva na informace
- Podávání podnětů a stížností

Formy účasti veřejnosti

- Účast v procesech nemajících charakter správního řízení – EIA, IPPC, územní plánování
- Účast ve správním řízení – např. územní, kácení stromů
- Účast v občanskoprávním řízení
- Účast institucionálního charakteru – občanská sdružení

Správa věcí veřejných

- Čl. 21 Listiny
- Občané mají právo podílet se na správě věcí veřejných
  - Přímo – referendum
    - Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu
  - Nepřímo – volbou svých zástupců

Podněty

- Podněty - § 42 správního řádu
- Správní orgán je povinen přijímat podněty k zahájení řízení z moci úřední.
- Na žádost je správní orgán povinen sdělit ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední,

Stížnosti

- Správní řád § 42
- Dotčené osoby mají právo obracet se na správní orgány se stížnostmi proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu, neposkytuje-li tento zákon jiný prostředek ochrany.
- Stížnost musí být vyřízena do 60 dnů ode dne jejího doručení správnímu orgánu příslušnému k jejímu vyřízení.

Právo petiční

- Zákon č. 85/1990 Sb.
- Každý se může sám nebo s jinými peticemi obracet na orgány veřejné správy
- Nesmí se však zasahovat do nezávislosti soudů a vyzvat např. k porušení Ústavy nebo Listiny

Petice

- Petiční výbor – dobrovolně
- Osoba, která bude vyřizovat styk s orgány
- Shromažďování podpisů - jakýmkoli způsobem, co neodporuje zákonu (osoba starší 16 let)
- Vystavené petiční archy na místech přístupných veřejnosti
- Podpis, jméno, příjmení a bydliště

Petice

- Písemná
- Jméno, příjmení a bydliště toho, kdo ji podává
- Orgán ji musí přijmout
- Posoudí a do 30 dní odpoví
- Není jí nijak vázán

Právo shromažďovací

- Zákon č. 84/1990 Sb.
- Slouží k využití svobody projevu, k výměně názorů a informací, vyjádření postojů, řešení veřejných záležitostí
- shromáždění může svolat občan starší 18 let nebo právnická osoba

Shromáždění

- Musí být oznámeno
- Písemně oznámit, tak aby úřad obdržel alespoň 5 dnů předem
- Ne dříve než 6 měsíců
- náležitosti
- Výjimky
- Popř. rada obce určí, kde lze konat shromáždění bez povolení

Shromáždění

- Povinnosti svolatele
  - Poskytnout součinnost
  - Pořadatele
  - Ukončit
  - Aj.
- Práva svolatele
  - Opatření ke svolání
  - Požádat policii o ochranu
  - Pokyny účastníkům

Shromažďování

- Může být zakázáno ze stanovených důvodů
- O zákazu se rozhoduje do tří dnů od oznámení
- Opravný prostředek k soudu do 15 dnů od doručení
- Zakázané shromáždění – přestupky
- Rozpuštění shromáždění – námitky k soudu

Sdružování

- Zákon č. 83/1990 Sb.
- Právo svobodně se sdružovat
- Není třeba povolení
- Sdružení jsou právnickými osobami
- Některá sdružení jsou zakázána a an některé „sdružovací aktivity“ se zákon nevztahuje (upravují jiné předpisy)

Sdružování

- Vzniká registrací
- Návrh podávají aspoň 3 občané, z nichž jeden musí být starší 18 let
- Stanovy
- Návrh se podává Ministerstvu vnitra
- Řízení o registraci – o zahájení vyrozumí
  - Odmítne (opravný prostředek NSS)
  - „Nečinné“ – 40 dnů
  - Provede registraci - do 10 dnů od zahájení

Sdružování

➤ Zánik

- Dobrovolným rozpuštěním
- Sloučením
- Rozhodnutím o rozpuštění
  - Opravný prostředek k NSS

Ekologická občanská sdružení

- Účast v řízeních podle § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- požadovat u příslušných orgánů státní správy, aby bylo předem informováno o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny Podmínky:
  - hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny
  - Podaná žádost k orgánu veřejné správy. Tato žádost je platná jeden rok ode dne jejího podání, lze ji podávat opakovaně. Musí být věcně a místně specifikována.
  - oznámení účasti písemně do osmi dnů ode dne, kdy mu bylo příslušným správním orgánem zahájení řízení oznámeno; v tomto případě má postavení účastníka řízení.

Práva občana obce

Občanem obce je fyzická osoba, která

- je státním občanem České republiky,
- je v obci hlášena k trvalému pobytu.
- Oprávnění má i fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, je cizím státním občanem a je v obci hlášena k trvalému pobytu, stanoví-li tak mezinárodní smlouva.

Práva občana obce

- volit a být volen do zastupitelstva obce,
- hlasovat v místním referendu, vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem,
- vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu
- nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy.

Práva občana obce

- požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů,
- podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty; orgány obce je vyřizují bezodkladně, nejdéle však do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů.

Veřejný ochránce práv

- Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv
- Působnost:
- ministerstva a jiné správní úřady s působností pro celé území státu, správní úřady, orgány územních samosprávných celků při výkonu státní správy, Policii České republiky, dále na zařízení, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova, ochranné léčení...

Veřejný ochránce práv

- Činnost ochránce se nevztahuje na:
  - Parlament,
  - prezidenta republiky,
  - vládu,
  - Nejvyšší kontrolní úřad,
  - zpravodajské služby České republiky,
  - orgány činné v trestním řízení, státní zastupitelství,
  - soudy, s výjimkou orgánů správy státního zastupitelství a státní správy soudů.

Veřejný ochránce práv

Každý má právo obrátit se s písemným podnětem na ochránce ve věci, která patří do jeho působnosti, podnět lze učinit také ústně do protokolu.

- Podnět nesmí být podroben úřední kontrole.
- Podnět nepodléhá poplatku.